

ville være i stand til at sikre overholdelsen af de forpligtelser, som landet har påtaget sig i forbindelse med allokeringsordningen.

Som det er udvalget bekendt, afsluttes de fleste handelsaftaler på basis af gensidig vareudveksling, og aftalerne opbygges således, at værdien af Danmarks eksport af forsyningsmæssigt vigtige varer svarer til værdien af de varer af samme godhed, der opnås fra de lande, hvormed handelsaftaler afsluttes; tilsvarende beregninger gør sig følgeligt gældende for de i aftalerne indeholdte varer af sekundær betydning. Ved overflytning af varer fra bunden liste til friliste vil man således give afkald på et handelspolitisk våben, idet man ikke fra udlandets side vil have samme interesse som hidtil i at opnå kontingenter for de pågældende varer, hvilket vil kunne medføre, at afsætningen af danske såkaldte sekundære varer vil vanskeliggøres.

Uanset ovenstående betænkeligheder optog handelsministeriet under hensyn til, at udsigterne til en god høst og til gennemførelsen af Marshallplanen skulle give mulighed for en noget friere importpolitik, spørgsmålet om udvidelse af importfrilisten til drøftelse med erhvervene. Som diskussionsgrundlag for disse drøftelser udarbejdede man vedlagte forslag til en sådan liste, hovedsageligt indeholdende varer af mindre valuta-mæssig betydning, som alle var på friliste før krigen. I dette bilag er importværdien af de af forslaget omfattede varer i 1938, 1939, 1946 og 1947 anført. Ved udarbejdelsen har man bestræbt sig for at finde frem til varer, for hvilke der kun eksisterer et begrænset behov, og som for størstedelens vedkommende købes i Europa, for derved at begrænse risikoen for store indkøb mod betaling i dollar. Imidlertid vil indkøb navnlig i Tyskland, Rusland, Schweiz, Belgien og Italien af større omfang kunne bringe samhandelsforholdet til disse lande ud af balance, og da man ikke har mulighed for at etablere en friliste begrænset til import fra visse lande, vil det ses, at mulighederne for etablering af en friliste er meget begrænsede.

De i det nævnte forslag indeholdte varers importværdi udgjorde i 1938—39 ca. 11 mill. kr., og importværdien af en tilsvarende import i dag kan skønsmæssigt ansættes til 35 mill. kr. Det nævnte forslag vil imidlertid næppe for tiden kunne gennemføres, da den på grundlag af skønnet af værdien af landbrugseksporten i høståret 1948—49 foreløbigt beregnede import for året 1949 næppe vil blive væsentlig større end importen i 1948 og en frigivelse af de af nævnte forslag omfattede varer således vil kunne begrænse mulighederne for importen af råvarer og andre vigtige varer. Hertil kommer de ovennævnte betænkeligheder ved en omlægning af importen til hård-valuta-områder.

Grosserer-Societetets Komité og Provinshandelskammeret har i fællesskab udarbejdet dels et forslag til en friliste, dels et forslag indeholdende varer, for hvilke man mener at kunne etablere en fri bevillingsudstedelse på de lande, hvor forholdene og udviklingen muliggør en sådan fremgangsmåde. Disse forslag vil være udvalget bekendt, jfr. de to organisationers skrivelse af 23. d. m. til udvalget.

Vedrørende frilisteforslaget skal man bemærke, at forslaget bl. a. indeholder bønner og ærter samt tran og sildeolie, hvilke varer er allokeringspligtige og således ikke kan overføres til friliste, da det som bekendt påhviler importlande at overholde allokeringerne. Desuden vil reservedele ej heller kunne overføres til importfrilisten, bl. a. fordi sådanne varer i stort omfang skal importeres i henhold til Marshallplanen. Løvrigt indeholder forslaget en væsentlig udvidelse af ministeriets forslag, og man mener ikke, der vil være mulighed for at imødekomme organisationernes ønske.

Med hensyn til spørgsmålet om overførsel af råvarer til importfriliste bemærkes, at man fra handelsministeriets side har den største interesse i genoprettelse af en tilstand, hvor importen af de i produktionen anvendte råvarer og hjælpestoffer er fri, men man mener ikke, at forholdene endnu kan muliggøre en sådan frigivelse.

Som det fremgår af ovenstående vil handelsministeriet nære betænkeligheder ved gennemførelse af en importfriliste på indeværende tidspunkt. Spørgsmålet vil dog blive genoptaget og påny drøftet med erhvervene, når der haves et bedre overblik over importmulighederne i 1949.

Med hensyn til spørgsmålet om muligheden for i større omfang at overgå til en fri bevillingsudstedelse, omfattende import af en række varer fra nærmere angivne lande, bemærkes, at det pågældende spørgsmål ligeledes har været genstand for overvejelse og drøftelse med erhvervene. Resultatet heraf er foreløbig blevet, at man ikke mener, at der i de nuværende betalings- og aftaleforhold overfor udlandet er skabt et tilstrækkeligt sikkert grundlag for påny at gennemføre en egentlig fri bevillingsudstedelse, således at man gennem udarbejdelse af lister fastlægger retningslinier for, hvil-